

szám.

örtén-
kinek
yek és
tjötte
kiadó-

közölt
enke,
enke,
Jenő,

KIS LAP

Szerkeszti Forgó bácsi.

ZSUZSIKA. (Lásd a 350. lapon.)

LXI. köt. 22. szám. Ára negyed-évre 2 kor. Egyes szám ára 24 fil. 1901. december 1-én.
Megjelen minden vasárnap 16 lapon.

izony,
volna
mint
fordul
tjött
gait,
orvos-
elyről
amely
ására
Béla.
hogy
. Ál-
volna
ennek,
nessy
tüz-
Más
5. —
ör a
hézve
nem
i, az
mű-
gya-
ezt
Egy
at.”
masz-
És
en a
ennek
egész
git a
szö-
—
egy-
gint.
nem
Kis
Több

A KLÁRI-TANYA KIS GAZDÁI.

— Elbeszélés számos képpel. —

(Folytatás.)

MAGAS termetű, inkább még fiatalnak mondható uri ember volt az, akit Bözsike és Emilke az ajtó felé vezettek. Ruházata olyan volt, aminőt nagyobb gyalog kirándulásokra szokás öltetni; poros is volt meglehetősen; látszott, hogy az idegen ur ma már nagy sort gyalogolt.

A két kis testvér hangos kiáltására Sándor is kijött a szobából és szintén meglepődve nézte az idegent. Aztán Klárikával együtt néhány lépésnyire elébe ment. Az idegen sajtóságon firkésző, de egyszerűs mind barátságos tekintettel mérte őket végig, udvariasan köszönt és kissé elmosolyodva szólt:

— Kis barátaim akik ide vezettek, nem egészen helyesen mondták, hogy vendéget hoztak. Nem vendégül jövök, hanem lakást keresek.

— Lakást? Itt? kérde Klárika csodálkozva. Itt nincs kiadó lakás.

— Hogy ne volna? szólt közbe Bözsike élénken. Itt van az a külön szoba... tudod... amely be van zárva.

— Az nem a mienk, jegyzé meg Sándor. Azzal mi nem rendelkezünk, azt Ábris bácsi magának tartotta fenn.

Az idegen erre vidáman mondá:

— Bajos állapot... két szék között pad alá kerülhetek. De talán megalkudhatunk. Épp most voltam Abris bácsinál, onnan vezettek ide az én kis barátaim, akik akkor jöttek oda, mikor javában alkudoztunk a szobán. Ámde Ábris bácsi is azt mondja, hogy ő nem rendelkezhet a szobával, mert vannak már lakói a házban: nem tudja,

akarnak-e ezek más-valakivel egy födél alatt lenni együtt.

— Bocsánat, szólt Sándor, de... először is tudnunk kell, kihez van szerencsénk?

— Biz' az ugy lett volna rendjén, hogy azon kezdjem, bemutassam magamat. De ennek egy kis akadályja van. Hogy miért, miért nem? — azt egyelőre meg nem mondhatom, de a nevemet titokban kell tartanom.

— Ez... ez kissé bajos, szólt Klárika nem minden gyanakvás nélkül.

— Oh dehogy! kiáltott föl Emilke. Hiszen Ábris bácsi jól ismeri... Azt mondta, szólítsuk csak Fűvész bácsinak.

— Ez ugyan furcsa volna, vélte Sándor nevetve.

— Csöppet sem, mondá az idegen. Kivált hogy igaz is. Mert én botanizálás végett járom be ezt a tájéket, át akarom kutatni a szomszédos hegyeket: völgyeket. A város, ahol lakom, messzire esik, tehát szükségem van hajlékra, ahol megpihenjek és rossz időben meghuzódhassam a gyűjtött növényeimmel. Ez a szoba nagyon alkalmas volna, azért kértem Ábris bácsitól, ő pedig azt felelte, hogy szívesen átengedi néhány hétre, ha a Klári-tanya kis gazdáinak nincs ellene kifogásuk.

— Ha Abris bácsi bele egyezett, bajos volna ellene szegülnünk, mert hiszen az ő háza, szólt Klárika.

— Csak hogy nekünk ugy adta át, hogy háborítatlanul fogunk itt dolgozhatni, jegyzé meg Sándor.

— Abban nem lesz hiba, felelé Fűvész bácsi. Hiszen én tulajdonképen nem is fogok itt lakni, csak bebetérek koronként, hol éjszakára, hol csak néhány órára. Lehet

hogy napokig nem jövök elő. Így tehát nem leszek tulságosan alkalmatlan lakó társ.

Sándor még habozni látszott, de Klárrika eldöntötte a vitát.

— Helytelen is, illetlen is volna, ha szembe szállanánk a jó Ábris bácsi kívánságával, mondá. Ha nem tudjuk is, ki a lakótársunk, beérhetjük annyival, hogy Ábris bácsi tudja. Mi négyen itt bizonyos czélt tüztünk magunk elé, a tanyánkon belől dolgoztatunk; de semmi okunk a szégyenkezésre, ha látja is valaki. Ha tehát... izé... Fűvész ur... Csakugyan így szólítsuk?

— Már csak annál maradunk.

— Tehát, ha Fűvész ur beköltözik abba a szobába, nekünk semmi kifogásunk ellene.

— Köszönöm, hogy bele egyeznek, felelé Fűvész bácsi vidáman. Azt hiszem, jó szomszédok leszünk.

— Ugy-e? Mondtam én, hogy Klárikáék bele egyeznek, szolt Emilke diadalmasan.

— Én is mondtam, bizonygatá Bözsike. Tudtam én, hogy nem lesz kifogásuk, mihelyt meglátják Fűvész bácsit.

— No, olyan könnyen mégsem fogadtak a barátságukba, mint ti ketten, kicsikéim, szolt Fűvész bácsi és szeretettel simogatta meg Bözsikének és Emilkének az arcát. De helyes is. Ők már tartoznak velem, hogy óvatosabbak legyenek. Lassanként azonban, remélem, majd megbarátkozunk. Most már vissza köll mennem Ábris bácsiékhoz, hogy elkérjem a szoba kulcsát, mert már későre jár az idő s itt akarom tölteni az éjszakát.

— Ha csak a kulcs kell, azt én is elhozom, ajánlkozott Emilke.

— Igenis; mi hamarabb megjárjuk, nekünk szabad futni is, szolt Bözsike.

— Ha megteszitek ezt a szívességet, köszönettel fogadom. Én bizony kissé fáradt vagyok, mert ma nagyon nagyot gyalogoltam.

El is iramodott nagy készséggel a két kisebb testvér, iziben ott is termett Ábris bácsiék udvarán. Borbála néni, mint jó gazd-asszony, épp a külön elkerített baromfi-ólaknál tartott szemlét. Oda siettek hozzá és a kerítésre kapaszkodva (Lásd a képet a 340. lapon.) ujságolták:

— Nénike, megegyeztünk Fűvész bácsival! Sándor egy kicsit ellenkezett, de Klárrika azt mondta, hogy nem lehet semmi kifogásunk a lakó-társ ellen.

— Azt hiszem, igaza is van. Sőt azt is hiszem, hogy nem bánjátok meg, ha jó barátságba léptek vele.

— Oh, mi már nagyon szeretjük is, én meg Bözsike. De igaz a!.. a kulcsért jöttünk, mert Fűvész bácsi azt mondta, hogy nagyon fáradt, mindjárt elfoglalja a szobáját és itt marad éjszakára.

Ezalatt oda át Klárrika és Sándor meg az álnévű új lakótárs letelepedtek a ház előtti padkára és mihamar oly kellemes beszélgetésbe merültek, hogy Sándor is elfelejtette gyanakvását és kedvetlenségét, megnyugtatóván magát azzal a gondolattal, hogy ha Ábris bácsi ismeri ezt az idegent és helyesli a beköltözését, akkor nem is lehet benne semmi hiba. Rövid idő alatt meg is győződött róla, mert Fűvész bácsi oly fesztelenül és vidáman beszélgetett, hogy szinte öröm volt hallgatni. Beszédéből, bár éppen nem akart dicsekedni, hamar kitűnt, hogy igazi mivelt uri ember és félig meddig tudós is, aki már sok országot-világot járt be, leginkább a maga tudománya érdekében.

... A KERITÉSRE KAPASZKODVA UJSÁGOLTÁK (Lásd a 339. lapon).

— Nem régiben nagyon megjártam külföldön, jegyzé meg csevegés közben. Egy ottani botanikus barátommal bolyongtam a hegyek közt, mikor azt kérdezte: ismerem-e alaposan a saját szülő-helyemnek minden fáját, bokrárt és egyéb növényét. Kiderült, hogy nem ismerem. Hát most ezt a csorbát fogom kiköszörölni.

— Ezt értem, jegyzé meg Sándor. De azt nem igen értem, miért kell ezt titokban végezni?

— Azaz, hogy miért titkolom a nevet? Nagyon helyes megjegyzés. Annak nem is volna értelme. Ám de a kettő közt nincsen semmi összefüggés. Egészen más okból akarom itt csak a Fűvész bácsi

... POROLTAK, TISZTOGATTAK (Lásd a 342 lapon.)

nevet viselni, de nem is véglegesen. Azt hiszem, rövid idő múlva véget vehetek ennek a kis tréfának és azután is jó barátok maradunk.

Félbe szakadt a beszélgetés, mert futva közeledtek Bözsike és Emilke, az előbbi már messziről mutogatta a kulcsot.

— Jönnek már az én kis barátaim, hozzák a szobám kulcsát, szólt Fűvész bácsi. Mindjárt be is térek a magam hajlokába.

Átvette a kulcsot és a ház tulsó része felé sétált, ahol a külön szoba ajtaja nyílt. Klárrika és Sándor vissza tértek a maguk lakásába, de Bözsike és Emilke künn set-

tenkedtek a ház körül, egyre közelebb az új lakó-társ szobájához. Hogy ne? Oly régen szerették volna tudni, mi van abban a szobában; most végre nyitva az ajtaja. Épp ez okból nagyot is csappant a kíváncsiságuk, mert rögtön eszökbe jutott, hogy ha ezt a szobát csak így egyszerűen bérbe adja Ábris bácsi, hát nem lehet ott semmi különös. Látni azonban mégis csak szerették volna.

Addig-addig settenkedtek, hogy végre is egyszerre csak ott álltak a tárva levő ajtónál, épp mikor Fűvész bácsi megjelent a küszöbön.

— Szeretnétek bekukkantani hozzám? kérdé mosolyogva. No's, kerüljetek csak beljebb. Szívesen látlak.

Be is mentek, körül néztek. Tágas szoba volt, csinosan butorozva; de nagy baja is volt.

— Csupa por itt minden, rég nem járt benne senki, szólt Fűvész bácsi. Pedig nem szenvedhetem a por-lepte holmit. Akár magam is kitakarítanám egy kicsit, de nincsen semmi hozzá való szerszámom.

— Van nálunk minden! mondá Bözsike élénken. Kérek Klárikától seprőt, portörölt, aztán majd segítünk is, ugy-é Emilke?

— Természetesen! Jó szomszédok mindig segítik egymást.

Rövid idő múlva már folyt a nagy takarítás a szomszédban. Fűvész bácsi vigan gyürkőzött neki, Bözsike és Emilke roppant buzgósággal segítettek. Mindenféle holmit kihordtak az udvarra, ott poroltak, tisztogattak. (Lásd a képet a 341. lapon.) A nagy kopogásra Klárka is kijött az udvarra és eleinte csodálkozva, majd nevetve nézte a nagy munkát, mely néha bizony

nem éppen ügyesen folyt. De Fűvész bácsi nem csak zokon nem vette a nevetést, hanem maga is nevetett.

— Hja, kérem, szükség törvényt bont és... magad uram, ha szolgád nincs, azt tartja a közmondás, mondá tréfásan. Én és Emilke most próbáljuk először a komornyik-mesterséget; de itt van szerencsénkre a kedves Bözsike, ő majd utba igazít, mert hát ő, amint hallom, különben is afféle vicze-gazdaasszonyka a háznál.

— Félek, nem igen vall becsületet, mert biz' még vékonyka az ő tudománya, szólt Klárka is jókedvűen. Inkább segíték én magam is. Ni, ott jön Sándor... őt is befogjuk a munkába. Öten együtt majd csak végzünk valamit.

Végeztek is, de tulajdonképen egyikök sem tekintette azt munkának. Mióta a Klári-tanya kis gazdáit ide költöztek, nem volt ekkora vígság az udvaron. Az új lakótárs őszinte jó kedve ragadóssá lett, mind a hányan tréfálkoztak és mire a Fűvész bácsi szobáját egyesült erővel nagy mulatósággal rendbe hozták, már úgy érezték, mint ha régi jó barátok volnának ezzel a kedves névtelen idegennel. Ezt különben nem is lehetett csodálni, mikor mindenki éppen olyannak találta, amilyennek csak kívánhatta. Klárikával, aki már jóformán nagy leány volt, úgy beszélt, mint uri kisasszonnyal illik. Sándort pedig fiatal ember számba vette, míg a két kisebbikkel enyelgett, incselkedett, mint valami kedves jó öreg nagybácsi.

Rájok sötétedett, mire megpihentek a ház előtti nagy fák alatt levő padokon. Sándor fölkiáltott:

— Ej, de megehültem! Klárikám, lesz-e jó vacsora?

— Magam is olyan formán vagyok, szólt Fűvész bácsi. Át kell sétálnom Ábris bácsiékhoz és beinvitálnom magamat.

— Minek? Vacsoráljon velünk! ajánlotta Emilke.

— Az nem lehet, fiacskám.

— Csakugyan bajos volna, mondá Klárrika. Nagyon szívesen marasztalnám, de mi oly szerényen élünk...

— Az nem volna baj, felelé Fűvész bácsi. Bolyongásomban sokszor beértem én még ebédre is kenyérrrel és sajttal. Ti azonban, fiatal barátaim, alig ha vagytok vendéglátásra berendezkedve. Pedig magam is szeretném... És lehetne is, ha befogadnátok kosztosnak. Pontosan fizetnék ám!

Klárrika nagyon szabódott a fizetés ellen, de Fűvész bácsi végre is meggyőzte, hogy jót tesznek vele, ha elfogadják az ajánlatát. Meg is alkudtak.

Ettől fogva nem csak még derültebben, hanem még jobban is folyt a gazdálkodás a Klári-tanyán s a testvérek maguk is mondogatták, hogy nagy része van benne a jó Fűvész bácsinak. Ez ha nem is minden nap, de hetenként többször eljött a pihenő tanyájára, néha egész nap ott maradt, ennek pedig különösen a kertészgazda, Sándor látta hasznát. Valóban jelesül értett Fűvész bácsi a növényekhez, jobban akár mely kertésznél; tanácsai nyomán Sándor nagyszerű eredményeket ért el. De Klárrikának is hasznos utmutatásokat tudott adni és a pénztárca ott a szekrényben egyre vastagabbra duzzadt. Meg lesz Ábris bácsi elégedve, ha majd beszámolnak neki.

A pihenés óráiban Emilke és Bözsike foglalták le Fűvész bácsit, aki gyönyörűen tudott mesélni. Szinte elszomorodtak,

ha néha két-három napig távol maradt; de Klárrika és Sándor is várva várták mindig. Már szinte bizalmas jó barátok lettek és olykor kifecsegték olyat is, amit nem akartak. Így Fűvész bácsi egy napon megjegyezte, hogy a szomszéd városbeli lakásán nem tud nyugodtan dolgozni, mert szomszédja a »Fehér hattyu« korecsma, az pedig nagyon lármás. Rögtön észre vette, hogy elszólta magát.

— Ohó! Most olyat mondtam, amit nem akartam. Így most könnyen kifürkészhetik, ki vagyok.

— Nem fogjuk fürkészni, felelé Sándor határozottan.

— Hiszem. Ne is tegyétek, ha csak valami nagyon fontos ok nem kényszerít rá. Annak idején majd én magam mondok el mindent.

De viszont Klárrikák is elbeszélték, amit eleinte nem akartak. Egy este mind a négyen fáradtan, verejtékes arccal tértek vissza a munkáról, épp mikor Fűvész bácsi oda ért.

— De már ennek a fele sem tréfa, mondá. Hát valóban szükséges az, hogy ilyen terhes munkát végezzetek?

— Szükséges, felelé Klárrika. És nem érezzük terhesnek, mert jó szüleink könnyebbségére tesszük.

És elmondták, hogy egy Marcsák nevű rossz ember, kit méltán gonosz ellenségnek tekinthetnek, milyen szomorú helyzetbe juttatá szüleiket. Hát ha keveset is, de segítenek.

A jó Fűvész bácsi nagyon elkomolyodva hallgatta és láthatólag meghatva nézte őket.

— Ám tehát folytassátok. Talán sikeres lesz a munkátok.

— Az már nem kétséges! szolt Sándor. Most már bizonyos, hogy boldogulunk. A felén már tul vagyunk, kitünő sikerrel.

Nem gyanították, hogy mikor így javában bizakodtak, akkor már közeledett a veszedelem. (Folytatása következik.)

ÖSSZEKOCZÓDÁS.

Ime a tél beköszöntött,
Eső esik, havas eső —
Az alszögi iskolába
Igyekeznek Pali, Dezső.

Hulladoznak a hó-pelyhek —
Két leányka: Ilon s Mártha
Ernyő alatt igyekeznek
A felszögi iskolába.

Kifeszített ernyő alatt
Bátran törtetnek előre —
Hol kátyuba lépnek bele,
Hol megütköznek egy köbē.

Sime — zsupsz! — össze koczkodnak...
A két ernyő nagy csatába'...
»Hát ti vagytok, Pali, Dezső?«
»Hát ti vagytok, Ilon, Mártha?»

Erre aztán jót nevetnek;
És egymástól elköszönve:
Az alszögre futnak azok,
Emezek meg a felszögre.

A REMETE HARANGJA.

— Elbeszélés Tamás bácsitól. —

(Két képpel.)

MESSZE benn jártunk a sűrű nagy erdő-ségben, én meg öreg erdő-mester barátom. Vadásztunk volna, de vad nem akadt

az utunkba, amit én különben nem is nagyon bántam, annyira gyönyörködtem a szép természetben. A sok bolyongásban elfáradva, egy magas hegy oldalában heveredtünk le pihenőre. Révedezve nézegettem szét s egyszerre csak szembe ötlött valami.

— Itt valami épület lehetett valamikor, mon-
dám. Ime, egy kis darabon nem nő fa, hanem kő,
tégla hever szerteszét.

— Igaz, felelé az öreg erdő-mes-
ter. Ez a hajdani remete kápolnájá-
nak a helye.

— Miféle remete volt az?

— Régi história az. Tulajdonképen nem is
csak a remetének, hanem annak a most már
romban heverő várnak a históriája is.

A messzeségbe mutatott. Nagy távolságban, több
alacsonyabb hegyen szűkebb, tágabb völgyeken túl
magas ormon nagy vár-omladék látszott.

— Miféle vár az? És mi a története? kérde-
m. Beszélje el, kérem! Nagyon érdekelnek az ilyen régi
történetek.

— Elmondhatom, legalább nem unat-
kozunk pihenés-közben. Ugy mondom el,
amint gyermek-koromban a nagyapám
mesélte, amint év-századok óta szállt apá-
ról fiura ez a régi történet.

Mert nagyon régen történt az, több
mint háromszáz esztendeje. Szomorú idők
jártak akkor szép Ma-
gyarországon, a hatal-
mas török elfoglalva
tartotta az ország nagy
részét. És ahol a po-
gány töröknek már vé-
get ért is. A hatalma,
ahol a határok voltak,

. . . ELÜZTE A SZILAJ MADARAT. (Lásd a 346. lapon.)

ott sem élhettek az emberek bátorságban, mert a török még béke idején is minduntalan becsapott a határon, rabolt és pusztított. Csak az volt bátorságban, aki erős várban élt.

Ilyen erős vár volt az is, amelynek a romjait amott látjuk, Miklós-vára. Bátor, vitéz férfinak volt az ura. Nem is félt a török szomszédságtól, inkább tiz-szeresen fizetett vissza a rabló pogányoknak, ha az ő birtokaira merészkedtek. Rettegtek is tőle a határszéli basák, szerették volna hatalmukba keríteni a várát; de minden kísérletök dugába dőlt. Miklós-vára erősen állt és híven megvédte a mögötte lévő vidéket az ellenségtől.

— Ameddig én élek, nem lesz baj. De hát azután? gondolá a vár derék ura.

Mert ő már öreges ember volt, fiát pedig, akire várát, jószágait hagyta volna, korán elragadta a halál. Gondoskodnia kellett, ki legyen az örököse, a várnak vitéz védője, az egész vidék oltalmazója. Végre azt határozta, hogy rokonai köréből fogad magához két fiút, maga neveli őket derék, vitéz férfiakká és amelyik érdemesebb lesz rá, az lesz majdan a vár ura.

Endre volt az egyik fiu, Imre a másik. Nem testvérek, hanem csak amolyan távoli atyafiak. Szüleik örömet adták, ők pedig örömet jöttek hatalmas nagybátyjuk várába, mert ha nem mondta is nekik senki, mégis körül-belől gyanították ők, miért kerültek ide. Rajta is voltak, hogy megnyerjék a nagybátyjuk kedvét. Ez azonban egyforma szeretettel, de szigorúsággal is nevelte mind a kettőt.

— Még gyermekek. Ki tudja, melyikből mi válik, mire férfivá leszen!

Lassanként mégis észre lehetett venni, hogy a két fiu sokban különbözik egymástól. Erős, ügyes, bátor volt mind a kettő, de nem egyformán használták a tulajdonságaikat. Endre nagy hévvel fogott hozzá mindenhez, és ha egyszer bele fogott, folytatta, ha török, ha szakad. Parancsolt, akár egy kis király, és ha valamiben kedve telt, nem törődött vele, hogy másnak tetszik-e? Ellenben Imre nyugodtabban, csendesebben végzett mindent, bár szintén kitarótan. Szelidebbnek is látszott s még a várnagy uram kis leányaival is eljátszogatott. Megtette azt Endre is, de a kis leányok úgy találták, hogy nincs benne köszönet. Mert mindig az ő sirásukkal végződött a játék, ha csak Imre nem lépett közbe. Ezért aztán csufolta is Endre:

— Hires vitéz leszel, az bizonyos! Hősiesen megvéded a kotlós tyukot. Hahaha!

Mert egy napon Endre azt ajánlotta, hogy sólyom-vadászatot játszanak. Elő is hozta a nagybátyjuk jól betanított vadász-sólymát és ráusztotta a kis leányok kedves kis csibéire, melyek a kotlóssal ott kaparásztak a vár udvarán. A kotlós ijedten rikácsolt, a kis lányok sikoltoztak, de biz' ez nem sokat segített; ám épp idején ott termett Imre és elüzte a szilaj madarat. (Lásd a képet 345. lapon.) A csufolódásra pedig azt felelte:

— Azok a csibécskék nem elpusztítani valók, tehát megvédtém. Főleg pedig a kis leányokat óvtam meg a szomorúságtól. Hát nem bánom, ha nevensz is.

Meggyült Endrével a dolga a várbeli tisztelendő papnak is, aki a fiuk tanítója volt. No, nem olyan-forma tanulás volt az, mint a mai diákoké: nem tudósokat akart a vár ura a két fiuból nevelni, hanem

harezra
sokat gö
Ámde e
köllött t
ból is va
bizony r
élénk, sz
alatt a t
rázta. Ez
hát fel is

— Fig
ben nem

— Az
nevetve.
a haszon

— Per
meért)!
ilyen ist
öreg pap

— No
len pogán
dája. Ped
pusztuljor
dárda-ját

Imre n
őket a fa

Mi tag
gondolt v
nak a böti

A hatalm
még akár
olvasni tu
író diáko
volt, hgy

végezze, m
szott, vag
hát Mikló
totta szen
halad a
nekik is j

harczra edzett vitézeket. Így hát nem is sokat görnyedtek ők könyvek és irás fölött. Ámde egy kicsit olvasni, írni mégis csak köllött tudniok, meg a bibliából, históriából is valamicskét megtanulniok. Már itt bizony megesett, hogy a különben oly élénk, szilaj Endre szépecskén elaludt, mi alatt a tisztelendő ur a szentirást magyarázta. Ezt persze nem lehetett megengedni, hát fel is költötte.

— Figyeljen jobban, kedves urfi, különben nem fogja tudni, mit magyaráztam.

— Az sem lesz baj, felelte Endre nevetve. Mi haszna tömjem a fejembe azt a haszontalanságot?

— Per amorem Dei (az Isten szerelméért)! Nemzetes urfi! Már hogy mondhat ilyen istentelenséget! szörnyűködött a jó öreg pap.

— No bizony! Attól a bibliától egyetlen pogány töröknek sem török be a bordája. Pedig az a fő, hogy a pogány török pusztuljon. Megyek is én inkább egy kis dárda-játékra. Gyere te is, Imre!

Imre nem ment, hát Endre ott hagyta őket a faképnél.

Mi tagadás: maga a vár ura sem sokat gondolt vele, hogy a fiuk mennyire haladnak a böti-vetésben s egyéb tudományokban. A hatalmas nemes urak közt akkoriban még akár hány volt olyan, hogy éppen csak olvasni tudott meg a nevét leírni; tartott író diákot, udvari papot, annak a dolga volt, hogy az írka-firkával járó munkát végezze, míg ő maga csatázott vagy vadászott, vagy lakomázott és mulatott. Így hát Miklós-várnak ura is inkább azt tartotta szemmel, hogy a két fiu mennyire halad a vitézi játékokban, ami persze nekik is jobban kedvökre való volt.

Sokáig nehéz volt eldönteni, melyik a különb. Endre mint ha erősebb, merészebb lett volna, de Imre viszont biztosabban, ügyesebben végzett mindent és rendesen győzött a dárda-szurásnál is. Ez pedig egyik kedves játéku volt.

A földbe vert karó hegyébe forgó vas czövek volt illesztve, erre pedig vas rud, melynek egyik végén nehéz suly függött, másik végén lyukacsos tábla. Ha valaki bele szurt egyik lyukba, akkor a másik végén függő suly leesett; de ha csak a táblát ütötte meg, akkor az egész szerkezet hirtelen megfordult és a meglódult nehéz suly ugyancsak oldalba ütötte az ügyetlen próbálkozót, aki csak ritkán tudott eléggé gyorsan félre ugrani. Hideg vér, ügyes kéz köllött a játékhoz (Lásd a képet a 348. lapon.) és ebben Imre majdnem mindig győztes maradt.

— Ej mit! Törődöm is én az ilyen ostoba játékszerrel! szölt Endre indulatosan. Azért mégis én vagyok az erősebb. Ha nem hiszed, állj ki velem!

Nem ijedt meg Imre ettől sem. Birkóztak, viaskodtak s hol az egyik, hol a másik kerekedett fölül. De mégis inkább az izmosabb Endre.

Jól szemmel tartott mindent a vár öreg ura és lassanként elszánta magát.

— Endre tán erősebb, vakmerőbb, de Imre mégis különb. Endre önző, indulatos; attól tartok, hogy erőszakos és kegyetlen ember lesz, aki mindent legázol, hogy a maga kedvét tölthesse. Pedig akit a sors arra rendelt, hogy másoknak az ura legyen, annak jó szive, nemes lelke is legyen. Imre ilyen. Ő lesz az örökösöm. De majd gondoskodom Endréről is, hogy nemes vitézhez méltó módon élhessen.

HIDEG VÉR, ÜGYES KÉZ KELLETT A JÁTÉKHOZ. (Lásd a 347. lapon.)

Es
növe
Imre
End
ben.
okát
báty
értés
ledk
már

E
goda
eszel
dolg
igen

A
szire
ural
a m
basá
min
vára
Azt
küld
a be
hata
még
terj

E
egy
talm
ura
kiv
ször
gáb
sere
az

F
az

És amint a két fiu lassankint deli ifjává növekedett, mind-inkább volt látható hogy Imre az öreg várur kedvence. Látta Endre is és irigység, gyűlölet támadt szívében. Egészen nyíltan nem mutatta ugyan, okát sem tudta volna vallani, mert nagybátyja hozzá is folyvást jóságos maradt és értésére adta, hogy róla sem fog megfélekedni, őt is urrá fogja tenni. De ez már nem elégítette ki a hálátlan ifjut.

Ettől a gondolattól nem volt többé nyugodalma; de hiába törte a fejét, nem eszelhetett ki semmit, hogy fordítson a dolgon. Ám ha ő nem tudott, a balsors igen is tudott rajta fordítani.

A vártól, mint már mondtam, nem megszire esett a határ, melyen tul a török uralkodott. Béke volt ugyan a szultán és a magyar király közt, de a határszéli basák nem sokat törődtek vele, hanem mindig abban mesterkedtek, hogy egy-egy várat elkaparítsanak a magyarok kezéről. Azt azután meg is tartották. Mert hiába küldtek a magyarok panaszt a szultánhoz a béke megszegése miatt, az akkor nagyon hatalmas szultán rá sem hederített, hanem még örült, hogy a basái így foglalnak és terjeszkednek.

Egyik ilyen izgága, prédára szomjas basa egy nyáron újra felkészülődött, hogy hatalmába kerítse Miklós-várát. De a vár ura résen állt, össze gyűjtötte vitézeit és kivonult a közeledő török ellen. Nem először csapott vele össze, most is bizott magában, hogy megveri. Bizhatott is, mert a serege legalább is olyan erős volt, mint az ellenségé.

Endre és Imre már deli ifjak voltak s az öreg vár-ur egy-egy csapat vezetését

bizta rájuk. Mikor az ellenség közelébe értek, kiadta a parancsot:

— Én középen támadok. Te, Imre fiam, balfelől, te pedig Endre, jobbfelől. Jól ügyeljete! Mihelyt én megindultam, ti is rohanjatok elő.

Megindult a véres csata, hőiesen harczoltak a derék magyar vitézek az öreg vár-ur és Imre vezetése alatt. De az ellenség mind-inkább fölül kerekedett, mert sokkal nagyobb számban volt.

— Hol késik Endre, hogy oldalba fogja a pogányokat? türelmetlenkedett az öreg vár-ur.

Valóban, egész csata-terve dugába dőlt, mert Endre a reá bizott erős csapattal nem mutatkozott. Mert kaján gondolat fogamzott meg az agyában.

— Ha az öreget és Imrét megverik, megölik vagy elfogják, én maradok urnak a várban. Hát csak viaskodjanak, én pedig szépen vissza sétálok a várba. Elég katonám van, hogy megvédjem, ha a török ostrom alá fog.

Gonosz terve azonban balul ütött ki. Vitézei türelmetlenkedtek, fenyegetőztek, hogy miért nem vezeti már őket harcra? Végre is kénytelen volt engedni, de már későn volt! A török már szét verte a magyar csapatot, elfogta az öreg vár-urat és Imrét, aztán egész erejével rá tört az Endre csapatára, ezt is szét verte és Endrét is elfogta.

Mire a nap lenyugodott, már a török elfoglalta Miklós-várát s a vár ősz ura, Endrével és Imrével együtt lánczra verve gyászos rabságra jutott. Másnap utnak indította őket a basa Konstantinápolyba, ahol a Héttorony nevü várbörtönben folytatták szomorú raboskodásukat.

Hármuk közül Endrét törte meg legkevésbé a rabság. De csak ő maga tudta, miért.

— Így sem bánom, gondolá. Pogány rabja vagyok, de legalább Imre sem lesz Miklós-vár ura! Most már egy sorsban vagyunk.

Nem maradtak sokáig egy sorsban.

Egy napon a börtön őre így szólt hozzájuk:

— No, öreg, te alig ha kerülsz ki élve innen. Hanem ti ketten, deli ifjak, okosabbak is lehetnétek, mint hogy itt raboskodtok.

— Nem értelek, mondá Endre. Mit akarsz mondani?

— Csak azt, hogy dicső és hatalmas szultánunk szereti a deli, vitéz ifjakat, szívesen fogadja szolgálatába. Csak át kell térnetek Mohamed vallására és fényes jövő, szerencse, gazdagság jut számotokra.

— Soha! kiáltott föl Imre hevesen. Inkább senyvedek börtönben végfogytomig, hogysen megtagadjam szent hitemet és szolgáljam hazám ellenségét.

Az öreg vár-ur helyeslőleg bölintott s az őrvállvonogatra távozott.

Endre nem szólt semmit. Egy reggel azonban az öreg vár-ur és Imre, mikor fölébredtek dohos börtönükben, nem látták Endrét maguk mellett. Aggódtak, mert a kegyetlen török gyakran nagyon kurtán bánt el a rabokkal: kivezették a börtönből és kivégezték. Ám az őr mihamar megnyugtatta őket. Azaz, dehogy is nyugtatta meg! Százszor inkább tudták volna halottnak, mint hogy hallaniok kellett, amit az őr mondott:

— Endre? Már nincs Endre, már Haszszán. Okos ifju! Nem sokára basa lesz,

mert a padisah szereti azokat, akik az ő árnyékába vonulnak. Kövessétek a jó példát!

A rab vár-ur csüggedten borult a zokogó Imre vállaira.

— Még ezt is meg köllött érnem! Elárulta hitét, honát!

Aztán multak az évek. Lassan, kinosan a raboknak; gyorsan, vígan annak, aki szabadon és szerencsében élt.

(Vége következik.)

ZSUZSIKA.

(Képpel a czimlapon.)

Ide, ide nézzetek hát:

Mekkora vagyok!

A Viczámnál két arasszal

Vagyok már nagyobb.

S mind nagyobbra nővök itt a

Boldogi tanyán —

S olyan nagy leszek maholnap

Mint édes anyám!

A ház körül akkor majd én

Gazdasszonykodom —

S édes anyám pihenni fog

A nagy pamlagon.

A LILIOM ÉS A NEFELEJTS.

— Virág-mese. —

SÖNDES patak mellett viritott a csillag szemü kis nefelejts. Boldogan élt, hiszen senki sem bántotta s ő sem bántott senkit. Elcsevegett a fodros habokkal, az ezüst pikkelyű halacskákkal, a kis bogarakkal, himes pillangókkal, s szívesen szolgált nekik illatos virág-porral és friss harmattal, ha szirmaira szálltak pihenés végett.

A boldogságát nem zavarta semmi mindaddig, amig egy napon a vízi lilium bim-

bója föl nem pattant, sárgás nagy virágjából tárva szét arany fényű szirmaikat.

A kis nefelejts nem vette észre a virágot. Nagy volt a csodálkozása, midőn véletlenül a patak felé pillantva, meglátta a csodát. Eddig még nem tudta, hogy új virágtársat kapott s nyájasan szólt:

— Ki vagy te, szép idegen?

A lilium oda pillantott s látva, milyen szerényke virág szólítja, megvetően fordította el a fejét és így felelt:

— Nem értem, hogy nem látod a nagy különbséget köztünk és szólni mersz hozzám! Nem tudod, hogy én vagyok a vízi lilium?

A nefelejtsnek rosszul esett a sértő beszéd; de nem lévén haragos természetű, nem gondolt nehezteléssel a liliumra; sőt magában még mentegette is.

— Hiszen új virág! Majd jobban is megismerkedünk és akkor szeretni fogjuk egymást. Én vagyok a hibás. Minek is szólítottam meg?

A jó kis virág magát okolta s elhatározta, hogy megengeszteli a liliumot. De alig szólította meg, a lilium újra olyan bántó szavakkal illette, hogy kénytelen volt elhallgatni.

Ettől fogva a lilium és virág társai folyvást gunyolták a kis nefelejtset. Csufozták, mert olyan ruhája van, mely alig látszik. Csufozták béketüreeért, szerénységeért, amit a kis nefelejts mind szó nélkül viselt el.

A lilium sokszor meghívta többi virágtársait s bált rendeztek a hold-fénynél. A kis nefelejts azonban egyetlen egyszer sem vehetett részt benne.

Egy este a lilium újra bált adott, melyre az összes vízi-virágok voltak hivatalosak, kivéve a nefelejtset. Éppen a bál alatt arra vetődött a virágok tündére s kedvtelven szemlélte híveinek mulatságát. Midőn a virágok közelébe ért, a lilium így szólt:

— Jóságos tündér! A vízi-virágok között azt hiszem, mindenben engem illet az első-

ség s ezért csak én vagyok méltó reá, hogy hozzám szállj!

A tündér úgy tett mint ha nem hallaná a kérdést, s ez alatt a nefelejts, ki megértette a szavakat, sóváran gondolta el, hogy milyen jó dolguk is lesz a virágoknak a tündér közelében! A tündér körül jártatta szemeit a virág-társaságon és kérdé:

— Hol a nefelejts? Nem látom.

— Ah! felelt a lilium. A nefelejts nem méltó rá, hogy meghívjam!

— De méltó arra, hogy én hozzá szálljak, volt a tündér válasza és iziben a túlboldog nefelejts hajlékába lépett.

A lilium dult-fult mérgében, de úgy akarta a dolgot feltüntetni, mint ha az egész nem nagyon bánna, s folytatta a bált a többi virágokkal, akik mind szörnyen irigykedtek a nefelejtsekre.

Ejjel iszonyu vihar keletkezett, s a mulatozó kis virágokat a tajtékzó, hullámzó víz mind össze tördelte.

Midőn a vihar elállt, a tündér maga elé hívta őket s így szólt hozzájuk:

— Ti mindnyájan megvetettétek a kis nefelejtset, gunyoltátok, bántottátok, pedig ő semmit sem vétett ellenetek. Most azonban meglakoltatok. Kérjetek tőle bocsánatot a sok bántalomért. Ő szívesen megbocsát, mert a szerény kis virág sokkal nemesebb és jobb mint ti... s különösen jobb mint te, lilium!

A virágok megszegyenülve bocsánatát kérték a nefelejtstől, akivel azóta boldog egyetértésben élnek. Különösen a vízi lilium és a nefelejts kötöttek szoros barátságot. Figyeljétek csak meg: a tó vagy a patak partján a lilium karcsu szárai mint kuszának a part felé s mint ölelkeznek a nefelejtssel, mint két igaz hű barát. Mert soha sem felejtik el, hogy nincsen szebb, mint a boldog egyetértés.

Zorkóczy Atala.

KOCZKA-REJTVÉNY.

— Balról jobbra, fölülről lefelé egyazon értelmet adja. —

K	K	R	R	R	= jármű:
S	S	SZ	T		= gyöngének ellentéte:
E	E	É			= ige:
Ó	Ó				= kötőszó:
É					= mássalhangzó.

A megfejtők névsorából elsőnek kisorsolt kapja jutalom-nyereményül a következő művet:

„Aesopus tanulságos meséi“.

Az ifjúság számára feldolgozva, számos képpel, díszes angol vászon-kötésben. (A „Forgó bácsi könyvtára“ című sorozat egyik önálló kötete.)

MEGFEJTÉSEK ÉS MEGFEJTŐK.

A »KIS LAP« LXI. köt. 20-dik számában közölt képrejtvény megfejtése:

A haza minden előtt.

Helyesen fejtették meg: Fellegi Vilmos, Schuch Ilus, Geyer József, Kuffler Frida és Artur, Kilezer Gyula, Ranschburg Béla, Geréb Andor, Hollós László, Nagy Etelka, ifj. Metzger Ede (részben), Mérey Dalma, Forster Jolán, Lehoczky István és Bruno, Veres László, Sárkány Golika (?) és Kemény Margitka (Névet tisztán kell kiírni! Továbbá: annak, hogy valaki nem találja a nevét a megfejtők lajstromában, csak kétféle oka lehet: vagy nem érkezett kezemhez a levele, vagy nem volt helyes a megfejtése. F. b.), Mészáros Janka, Dominig Ilus és Erzsike, Weigerth Aladár, Kövesi Jenő, Adorján Géza, Csatáry Jani, Borhy Margit, Nagy Lenke, Vicza és Ernő, Kárpáti testvérek, Hirsch Emma, Ferenczi Irén és Margit, Deutsch Ilonka, Szvétek Ilonka, Bayer Anti, Garai Ilus, Poór Erna, Klein Mariska és Imre, Kempner Magda, Csépany Béla, Szántó Olga és Ernő, Gutman Erzsike és Dénes, Szakáll Paula, Révész Iluska és Bella, Medveczky Margitka, Gyurika és Sándorka, Follinusz Kornél, Müller Nelli, Hoffmann Valika és Elemér, Záborszky Mariska, Jenő és Géza, Ágfalvi Endre, Vörösmarthy Ida, Szlávik Géza, Keviczky Aranka, Kiss Margitka, Morvay Iluska, Löw Lenke, Kónya Feri, Trebitsch Károly, Kogler Nóra, Véghelyi Lajoska, Háy Irén és Julia, Balonyi Imre, Somogyi Jolán és Jenő, Kazy Péter, Magassy Mariska (Kinek az írása? F. b.), Veres Gizi és Józsi, Ullein Tónika, Danner Janika és Sanyika, Jungenfeld Rudolf (részben), Kolos Janka, Dengl Miklós, Materny Rózsika és Margit,

Vidonyi Iluska és Sanyi (Sajátkezű irástokat kívánom! F. b.), Poór Erna, Rhédey Zoltán, Garai Lujza és Mariska, Kerekes György, Pálffy Ilona, Scheiber Etel, Büben Iván, Szóke Emmike, Pap Lilike, Márkus Böske.

A jutalom kisorsolása szabályszerűen megtörtént, nyertes lett *Garai Ilus, Török-Becsén*, kinek a jutalom-könyvet (»Tündérmesék«, világhírű szép tündérmesék, a magyar ifjúság számára átdolgozva, számos képpel, díszes angol vászonkötésben, a »Forgó bácsi könyvtára« című sorozat egyik önálló kötete) a kiadó-hivatal megküldi.

A »KIS LAP« LXI. köt. 19-dik számában közölt rejtvény megfejtését még beküldték: Koós Miczike, Löw Lenke, Büchler Helénke és Jenő, Trebitsch Károly, Somogyi Jolán és Jenő.

FORGÓ BÁCSI POSTÁJA.

Vajkó Pista. Azt csak nem komolyan hiszed, hogy a hóéke-vonta barázdába magot hintenek? Ha már idáig csináltad meg a tréfát, azzal tetőzd be, hogy mondanád meg: miféle magot is vethetnének abba a barázdába? — **Ullein Tónika.** Bizalommal fordulhatsz a kiadó-hivatalhoz. Azt az aranyos új babát csókold meg az én nevemben. — **Jungenfeld Rudolf.** A másodikat megrajzoltatom. — **B. J.** Soraira ebben a szükre mért rovatban nem válaszolhatok. A levél hová menjen? — **Folinus Kornél.** Szíves érdeklődésedet köszönöm: jól. — **Révész Iluska és Bella.** Kicsi nincsen; de van egy, aki már asszony és boldog anya. — **Csépany Béla.** Besoroztam. — **Klein testv.** Közületek melyik az ügyes rajzoló? — **Poór Erna.** Ha nem ment eddig üzenet: ez annak a jele, hogy leveled nem jutott el hozzám. A rajzolásra, ugy látom, van tehetséged. — **Temesváry Laczika.** Nem tudsz még írni? Tanuld meg mielőbb s aztán a magad apró kezével kanyaríts nekem egy nagy levelet. — **Szász Irén.** Alkalmát elmulasztotta ugyan, de elkél az egy későbbi számban is, midőn kép is fogja ékesíteni a mesét. — **Hertelendy Bandi.** Az a név ilyen alakban már egyszer elő fordult. Vagy más nevet válassz, vagy más alakot. — **Mészáros Janka.** Meleg soraidon megilletődtem. Mivel Vác sokkal közelebb esik Budapesthez mint Budapest Vácához: egyszer csak meg is látogathatnál: mert elképzelem, hogy a székes főváros közelsége éven át többször ide vonz. — **Rhédey Zoltán.** Hányszor prédikáljam még, hogy én a szerencsét nem igazgathatom. Ha a sors úgy akarja, egy kis olvasó háromszor is nyerhet egymásután. De hát inkább azon iparkodj, hogy helyes megfejtéseket küldözz be. — *Több levélről a jövő számban.*

LEVELEZÉS.

Morvay Iluska (Kovászna) levelezést óhajt folytatni Ybl Idával.

Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Budapest, Kerepesi-ut 54. sz., Athenaeum-épület.
Nyomatja a kiadó-tulajdonos: Athenaeum irodalmi és nyomdai r. társulat Budapesten.